

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sponsvs Sangvinvm

Zachmoorter, Michiel

T'Antwerpen, [1641]

De VII. Statie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35954

gegeesselt. 7. statie. I. Mysterie. 87

DE VII. STATIE,

I. Mysterie

De ghesseelinghe in't hof van
Pilatus.

Den Schepper van Hemel ende Aer-
de wordt hier grouwelijk gehan-
delt. schroomelijk gegeesselt, en
onmenschelijk verscheurt.

GHE-

G H E B E D T.

I Het wel moghe-
lijck dat wy onse
sinnelijcheyt / qua-
de luste / onbehoor-
lijcke ghenoechten /
onaerdighe begeer-
ten noch soeckent
te volbrengen? Daer wy vastelijck
ghelooden dat den nauterlijcken
Sone Goddes vooz dese onse sonden
staet verscheurt / ende open-gehaelt
aen de Colonne?

O alderlieffsten Salighmaker /
wy smeeken ende bidden dooz de
wreede bloedighe slaghen / dooz de
felle pijnen / dooz dat vierbaer
Bloedt van alle kanten wyt-ghe-
rent / bluft doch dat blaeckende
wyer / ende dien onmatighen brant
onser doodelijcker wellusten : ont-
steecht ons herte met eenen on-
blusschelijcken haet der schadelijc-
ker sinnelijckheyt ende alder son-
den / met eenen gheduerighen ende
crachtighen pber der deughden :
op dat wy hier beginnen met alle
liefde

liefde u te loben ende te dancken /
ende hier naemaels met alle de
Heplighen in alle eeuwen der eeu-
wen. Amen.

MEDITATIE.

Bereydinghe.

Eerste deel der Meditatie.

Hebbende nu mijn ziele / uwen
God soo verootmoedicht ge-
sien / ick hope dat ghy nu sonder
grooten arbeet in sijn hoogh-ber-
heven Goddelijcke tegenwoordigh-
heyt u lichtelijck sult konnen ver-
nederen ; ende hebbende een glein-
sterken van sijn liefdeghesmaeckit /
dat het u niet swaer vallen en sal /
om sijn liefde / ende om sijnen wille
alleen te volbrenghen / te daen u ge-
bedt dat ghy voor hem gaet stoz-
ten / bereet wesende allen troost /
consolatie / beuoelicheydt daer in te
derben / en 't sijnen liefsten wille
is / volghende de leeringhe ghege-
ven inde Bereydinghe voer de eer-
ste Meditatie fol. 4.

HIS-

HISTORIE.

Tweede deel der Meditatie.

AEnstet eens myn ziele / hoe
 dat uwen Heere ende Godt
 weder ghekeert wesende van He-
 rodes tot Pilatus (die door 't groot
 ghetier des volcks ende der Prie-
 steren / die hem ter doodt opffchen
 beroert wierdt) siende dat hy hem
 gheensins en konde stillen / heeft
 hem gheseydt : Al is 't dat ick / noch
 oock Herodes in desen mensch
 gheen schuldt en vinden / noch-
 tans om u niet t'eenemaek onbol-
 daen te laten / soo sal ick hem straf-
 fen ; niet hope dat hy daer mede
 hunne bloede-gierighejdt eenich-
 sins stelpen soude. Maer soo hem
 noch eenen beteren raedt te voren
 quam / soe is hy hem gaen boode-
 schappen / dat nu den tijdt des
 jaers verloopen was dat hy den
 volcke ghelooone was te schenc-
 ken het leven van eenen misdadi-
 ghen die sy kiesen wilden / ende
 daerom dat sy Jesum souden kie-
 sen oft Barrabam eenen moorde-

naer 1

naer / die seer ghehaet was om syn
 opzoer-maekinghe ende muyt-
 makerije / inde welcke hy eenen
 doot-slagh ghedaen hadde. Ende
 daer wierdt den Prince des peys
 met eenen muytmaecker geleden /
 wat meerder schande condemen
 ghepeysen? Maer sy en was doch
 niet verworpen ghenoech / want
 het volck door 't ingheven der boo-
 se Priesteren / hebben Barabbam
 voor u mijnen Godt ghekosen /
 ende den moordenaer weerdigher
 ghehouden te leven / dan den ghe-
 ber des lebens: sy hebben het licht
 verstoeten / ende die duysternisse
 ghekosen / Christum ghelooghent /
 ende Barabbam vercozen / roe-
 pende crachtelijck / ende eendzach-
 telijck; Laet Barabas leven / ende
 cruyst Christum / cruyst hem /
 cruyst hem. O verblindtheydt! o
 wonder! o onbegrijpelycke on-
 weerdigheydt! Door dit gheroe-
 des volcks Pilatus verwonnen
 zijnde / heeft gheraden ghebonden
 sijn eerste voornemen te volbrin-
 ghen. Ende daerom heeft hy u
 Godt

92 Den Bloedigen Bruydegom

Gadit van hemel ende aerde ghe-
oordeelt vzeesselijck ghegeesselt te
worden / hopende daer dooz de
wzeetheydt des volcks te konnen
sissen. Dit ghebodt en wort niet
uyt-ghestelt / men leydt u in die
groote sale / alwaer terstant (o al-
dersuyberste maeghdaert / die opt
op aerde was) al u cleederen wier-
den uyt-ghetrocken / ende wierdt
naecht ghestelt dooz al dat volck :
wat beschaemthepdt / wat confu-
sie dat u suyberste herte doen leedt /
en kan gheen verstandt achter-
haelen. Sy batten terstondt u er-
men ; die vinden sy / soodatter niet
eenen slaggh ghebroken en soude
worden / maer al tot den uptersten
ghebaet ; die beulen beginnen u
wzedelijck alder-eerst van onder
opwaerts met scherpe roepen te
slaen / om dat het af-loopende bloet
niet en soude het minste plaets-
ken dooz onbersienighepdt bedec-
ken / ende soo gheheel laeten. Daer
de roeden nemen sy s'woepen ende
coorden / waer-medie sy niet allee-
ne het vel / maer het vlesch meur-
selden /

selden / ende tot den beene pijnigh-
den / ende verscheurden. Ende dat
met ontalliche slaeghen / soo ghy
dat aen sommighe devote zielen
beropenbaert hebt.

Consideratie oft over-legginghe
van dit mysterie.

Derde deel vande Meditatie.

O wat sijde / o mijn ziele! wilt
ghy nu u ooghen slaen / is't
wel moghelijk sonder beswijcken
set van al dit aendachtelijk te
besien? Van te voren heeft hy pijn-
nen boven pijnen gheleden / maer
nu zijn't onghenadighe tozmen-
ten / Godt onweerdigh gheacht
te zijn van te leven / weerdigh ghe-
bonden van gheesselen / ende dat
upt crachte vande Rechte's sen-
tentie / die met die beulen moet
volbrachte worden / ende dadelijck
volbrachte wordt met sulck-een
menighe van slaeghen / dat het
schijnt ongeloobelijk (hadde hy
gheenen Godt gheweest) in't le-
ven te blijven. Men doet de mis-
dadighe ghemeynelijk met eenen

buel

94 Den Bloedigen Bruydegom
beul geesselen / ende al waere mij-
nen verlosser misdadigh (dat ver-
re van daer is) waerom moet hy
met meer beulen ghegeesselt wor-
den? De wet en liet niet toe dat-
men eenighen misdadighen ober
de 39. slaeghen geben souden / ende
waerom teghen alle recht / teghen
alle reden moet hy hondert slae-
ghen teghen een meer ontfanghen
dan den misdadighsten van al dat
landt / so dat door sulck een me-
nichte van slaeghen dat Godde-
lijck lichaem soo door-wont ende
deurgaet zijnde / die aderen sulck
een menichte van dierbaer bloedt
uytstozzen / datmen soude eer seg-
ghen / datter een beeste ghekeelt
was dan een mensch ghegeesselt /
maer mijne ziele / vraecht ghy
waerom dat uwen Bruydegom
teghen alle wet / ende teghen alle
reden moet soo grouwelyck ghe-
strafte zijn? Wat soude seggen dat
ick u antwoorde / om dat syn lief-
de tot u boven alle reden ende wet-
ten was / (die naer den mensche
sprekende /) een sotte liefde soude
schijnen

ſchynen te wesen. Want wie en
 soude niet segghen dattet eene ſat-
 tighedyt (om ſoo te ſpreken) ende
 teghen alle reden waere / dat den
 Almoghenden Godt op een ſtinck-
 kende creatuere dooz ſulcke on-
 ſprekelyck liefde verliest soude
 wesen / dat hy om u aen te loeken/
 ende uwe liefde te ghenieten / ſijn
 Goddelijcke claerheydt niet een
 ſterffelijck lichaem soude belee-
 den : dat den ewighen Godt ſijn
 Goddelijcken perſoon ſulcke
 cleynigheydt aen-doet / dat om u
 ſonden te betaelen (oneerbaer hoere
 die ghy zyt / die hem ſoo menich
 duſent-mael ontrouwe hebt ghe-
 daen) hy hem ſoo laet gheeffelen
 ende tracteren / ende bereet is hem
 te laeten als een dief hanghen
 aen een galge. Souder naer men-
 ſchelijcke redene meerder ſoetigh-
 heyt konnen ghebonden worden?
 Die geeffelen hadden nu ſijn teer
 lichaem t' eenemael gheſcheurt/
 ende ſijn herte behtelt noch ſijn
 liefde ongheschedt tot u andanck-
 baer bruydt. Die beulen waeren

nu gheheel vermoeyt van slaen /
 ende uwen Godt naer sijn liefde
 was noch versch ende bereedt om
 op een nieuwo ghegheeffelt te wor-
 den! Hoe meer dat sijn dierbaer
 bloedt op der aerden was bloepen-
 de / hoe' vperiger sijnen geest was
 om vooz u den hemelschen Vader
 te versoenen. O liefde! o moght-
 men segghen sotte liefde! ongher-
 reghelde liefde! hoe waer in het
 segghen van dien / die seyde dat-
 men niet en kan beminnen ende
 t'samen behouden sijn sinnen. Den
 eeuwigghen Godt beminnt my sterf-
 lijcken mensch / hy wordt ghe-
 lijck sot van liefde / en ick en pepse
 op hem niet. Hy laet hem om
 mijn misdaet ende sonden totter
 doodt pijnighen / ende ick doender
 alle daghe noch op een nieuwo /
 waer-mede ick al sijn pijnen ver-
 nieuwe/vooz alle loon ende recom-
 pense: hy bidt dat ick hem weder
 soude gheben mijn liefde / ende ick
 ghebe die te spijte van hem aen de
 wereldt / aen het vleesch / aen de
 wellusten / aen sijne vbanden.

onspze

onspreeckelijcke ontrouwighepdt!
O onbegrippelijcke ondancckbaer-
hepdt! O onmenschelijcke boos-
hepdt! Is't sonder reden dat sijne
gramschap ontsteken begint te
manen alle creatueren en te seggen.

Affectie ende verweckinghe van
den wille.

Vierde deel der Meditatie.

Alle de Hemelen / alle Cle-
menten / Sonne / Mane / Zee /
alle mijn creatueren die ich ghe-
schapen hebbe comt / staet eens op /
comt eens recht doen tusschen my
uwen Schepper ende tusschen die
mensch / die ich als eenen minnaer
door liefde gheboondt / verkosent
hebbe tot eene bruydt. Ick ben
van den schoot mijns Vaders tot
haer ghecomen / ende dese bruydt en
heeft my niet willen aensien. Ick
hebbe 33. jaren alle hare siechten
soecken te ghenesen / ende sy en we-
tet my gheenen danck: ick hebbe
heden upt mijn lichaem al mijn
bloedt met meer dan vijf duysent
slaeghen laeten perssen / al oftmen

E

wijn

Wijnt uyt de druyben perste om
haer te laben / ende sy heeft't ver-
onweert te drincken. Ick hebbe
haer bruyloft-cleedt met mijn
versch bloepende bloedt ghewas-
schen / ende sy heeft dat terstondt
wech in't slijck der sonden te mij-
nen spijte ghetrappelt. Ick hebbe
van mijn Dader verlaeten ghe-
weest / om haer te troosten / ende sy
is van my gheloopen / ende door al
mijn hief de die soo groot is / dat
ick voer haer noch duysent-mael
meer bereyde ben te doene / soo en
epffche ick niet anders dan dat sy
my noch teenemaal lief hebben en-
de beminnen soude / ende mijne
drie vyanden haten soude ; ende
sy doet t'eene mael contrarie / sy
beminde die / ende verlaet my /
stryckt sententie / donnist nu alle
te gaeder / wat ick doen moet niet
sulck een ontrouwighe / ondancke
baere ende onsinighe bruydt.

¶ **A**lmgheender Godt ! wiens
naeme ick niet weerdigh en ben
te noemen / ick arme sondighe mis-
dadige ziele / ben een van die crea-
turen /

turen / die uwe Goddelijche Maje-
steijt vooz rechters geroepen heeft.
Al ben ick doch partije / dat het
my gheoorloft waere een weynigh
alleen in uwe opperste tegenwooz-
digheyt te spreken / ick soude met
drie woorden een rechtveerdighe
sententie oft bonnisse gheben. Ick
segge dan met beschaemde kaec-
ken (nademael dat ghy u gheweerdig-
heit en vernedert my) cotijbighe
creature (ghehoor te gheben) dat al
dat ghy my opgeleyde en verweeten
hebt / meer dan waer is (te mijne
grooten leetwesen en rouwe) ende
datter gheen straffe groot / noch
weerdigh ghenoech en is om my
te pijnighen / my seggh' ick / die u
mijnen Heere / mijnen Godt soo
dickmaels onteert hebbe / u God-
delijche vermaeningen verwozpen
ende versmaedt / ende u redelijcke
gheboden verstootten en overtreden
hebbe / u gramschap verwecht
hebbe / alle uwe tozmenten soo me-
nichmael vernieukt heb / ende bo-
ven al u groote liefde ontrouwigh
gheweest hebbe. Maer Heere / ghy

100 Den Bloedigen Bruydegom

comt daer segghen dat ghy noch
dupsent-mael meer bereydt soudt
wesen te doen dan ghy en hebt
ghedaen (dat al maer te veel en is
gheweest) soo verre ick u te nemael
en gantschelijck wilde gaen begin-
nen te beminnen. Heere laet my
toe dat ick uwe opperste goetheydt
magh vatten by haer woordt. Zijt
ghy bereydt / o Heere! soo ben ick
ooch: ick come weder al ben ick
arm / sieck en soo geschent in ziele
ende in lichaem / in fame ende in
name / soo ghy alleene best weet /
ende ick segghe een ewigh Adieu
aen alle de wellusten die my soo
langhe van u / lief-hebber mijnder
zielen/hebben veruzemt. Ick ver-
faecke mijn voorgaende leben. Niet
meer sonde / Heere / niet meer wel-
lusten / die mijnen Godt soo dier
moet betalen. Sp wereldt / sp ydel-
hepdt / die my van soo edel een goet
beropen / als is te moghen ghenie-
ten eenpaerlijck de liefde van mij-
nen Godt / die hy my met soo ober-
bloedelijck eenē prijs heeft gecocht.
Ick hebbe langhe ghenoech al sijn
rijck-

gegeeffte. 7. ftatie. 1. Myfterie 101
rijckdommen der ghenaden ver-
fmaet / 'tis tijdt eens op te houden
van al fijn lijden in my onbzucht-
baer te laten. Ick wille eens gaen
beginnen liefde met liefde te beta-
len / lijden met lijden / sterben met
doodt : hebdy om my gheleden / o
Heere ! foo wil ick van nu / en om u
gaen lijden al dat ghy my begeert
ouer te fenden ; hebdy om my ghe-
fcorben / foo wil ick nu teenemael
ooc doen sterben alle mijn broosche
finnelijckheydt / mijn ooghen / mijn
gehoor / mijn fmaken / mijn tasten /
ende die de reden teenemael onder-
worpen. Ick wil oock al die ydel-
heyt / mijn gepeyfen ende woorden
teenemael befnyden / ende alle mijne
paffien ende affectien fnoeyen / foo
dat fy niet en begeeren / peyfen ofte
beminnen en fullen moghen / dan u
alleen / wien ick nu boort-aen al
mijn liefde wil fchencken ; dien ick
een-paerlijck wille gaen aenhan-
ghen / om foo sonder onderlaet mij-
nen gheest met u (o mijnen alder-
liefften Bruydegom) sonder mid-
del bereenicht te houden.

In het selve hof Pilati.

2. *Mysterie.*

De scherpe doorne Croone is met onverdraeghelijcke pijn in het alder-teerste hooft ons Salghmakers geperst ende ghedrukt, ende hy wordt aldus gecroont, met purper gecleedt, ende hebbende voor sceptereen riet inde handt, spottelijck aenbeden ende geslagen.

GHE-

G H E B E D T.

O Ghenaedigen Heere!
 wie isser van ons die
 niet sulchs hoor u ge-
 leden heeft? Jaer wy
 moete niet schaemte
 bekennen dat onse
 hooverdije ende andere menighe
 sonden dese doozens gheblochten
 hebben. **O** Godt ende Mensch!
 waerom sullen wy voort-aen dese
 elffens noch dieper in-drukken/
 ende dit groot toyment niet nieu-
 we sonden verberffchen? herre zy
 dat van ons o Heere Jesus.

O ver sulchs / dooz dese ulwe be-
 nauthepdit / wiert van onse ziele al
 t gene dat u mishaegeht / ende ons
 in de ure des doodts soude kommen
 pzyamen ende benauwen : op dat
 wy aldus van nu af beginnen niet
 alle liefde u to loben ende dancken /
 ende hier naemaels met alle de
 Heplighen in alle Ceuwen der
 Ceuwen. Amen.

MEDITATIE.

Bereydinghe.

Eerste deelder Meditatie.

Ghy wordt nu geroepen / mijn
 Gziele om uyt u selven te gaen
 om te besien uwen Coninck ghe-
 croont met de doornne croone / ende
 met het croonement / met het welc-
 ke hem ghecroont heeft sijne moe-
 der / dat is die wyede synagoge
 der Joden / ende om te bemercken
 wat hem voorts gheschiedt in die
 hoff van Pilatus; ghy die hem kent
 vooz uwen waerachtighen Co-
 ninck / en sult gheene swarighepdt
 binden om u selven met alle oot-
 moedighepdt vooz hem te stellen /
 bereet om in als synen wille te
 volbrenghen / om den welken al-
 leen / ende om gheen andere re-
 dene ghy aen-gaet dit ghebedt ende
 bemerkinghe van dese droebe my-
 sterien / soo ghy breeder vermaent
 zyt gheweest uwe meyninghe te
 schicken inde bereydinghe vooz de
 eerste Meditatie. fol. 4.

HIS-

HISTORIE.

Tweede deel der Meditatie.

Als Christus Jesus onsen ghesontmaecker aldus deerlyck was ghegheestelt ende doozwont / dat in syn Lichaem niet heels er was bleven / ende het selve niet en scheen te wesen dan een bloeyende wonde / soo hebben se hem ontbonden van de colonne / ende soo naecht gheleydt / sijpende van den bloede / om syn cleederen aen te doen / die sy moghelyck van haetelycker quaetheydt lancks der salen gheworpen hadden / daer hy ontcleedt hadde ghewest. Maer als Christus sijne cleederen begonst aen te doen / soo hebben die dienaers des duyvels onder malcanderen gheraden / segghende: Desen verleyder heeft gheseyt / dat hy een Coninck was / laet ons hem croonen als eenen Coninck. Doen hebben se de gheheele schare vergadert / om dat Christus Jesus in de teghenwoordigheyt van hem allen soude bespot ende be-

106 Den Bloedigen Bruydegom
schaemt worden. Ende daer heb-
bense hem sijn cleederen / die hy
nauwelijck aen en hadde / uyt-ghe-
trocken met groote wyetheydt.
Ende sy hinghen hem eenen ver-
worpen mantel aen / oft een cleedt
dat purper root was / ende druck-
ten een scherpe doornen croone in
sijn hepligh ghebenedijdt hooft in
de plaetse van een Conincklycke
croone / ghebende hem een riet in
sijn hant voer eenen scepter. Ende
hebben hem al spottende aen-ghe-
beden / segghende met ghebuygh-
de knien : Weest ghegroet Coninck
den Ioden.

Consideratie oft over-legginge
van dit mysterie.

Derde deel vande Meditatie.

Soudemmen nu niet moghen roe-
pen ; Cant. 3. Gaet uyt ghy
dochteren van Syon, ghy Godt-
vruchtighe zielen / gaet uyt u-lie-
der selben / ende siet den vreensamen
Salomon (Christum ghebenedijdt)
in dat croonement, daer hem sijne
moeder (de synagoge der Ioden)
mede

mede gacroont heeft in den dagh
 sijnder bruyloft (als hy u-lieden
 tot sijne bruyden ghenomen heeft)
 ende inden dagh der blijdschap sijnder
 herten, inde welke hy dat al
 vooz u-lieder gheleden heeft! Ja
 soo heeft hy u bemint / mijn ziele/
 dat hy niet alleen ghewilligh /
 maer oock met inwendighe blijdschap
 hem aen alle dese pijnen /
 smarten / ende versmaetheden onder
 worpen heeft. Soude wel konnen
 ghepeyfen / hoe groote pijn
 hem aen-ghe daen heeft die doozre
 croone soo onghenadelijck in sijn
 hooft ghedruckt? Dese scherpe
 dooznen hebben sy niet groote fortse
 ende wreedthejdt in dat heyligh
 hooft Christi ghepeyft / soo dat sijn
 heyligh Bloedt vloeyde over sijn
 ninkelijck aenschijn / over sijn hant /
 ende over sijnen hals. Peyst eens
 rijpelijck wat lijden dit was. Of
 men iemant eenen grooten doozn
 in sijn hooft stake / hoe soude hy te
 moede sijn? ende dat ghebenedijdt
 hooft Christi is niet so veel
 dooznen doozwont. Op / mijn ziele

le / laet dese jammerlijke figure
 in u soo pzenten / dat-se nimmer-
 meer daer upt en gae. Och hoe is
 die schoonste van alle creatueren
 nu mis-maecht! Hoe is dat claer
 aenschijn gheworden / datter noch
 ghedaente noch ghelijckenisse in
 en is? Het was te bozen gheswol-
 len van alle die slaeghen inden
 nacht ontfanghen / ghequetst / vuyt
 van al dat spoufel ende bloede dat
 onder een ghemenghelt daer op
 gheronnen ende verdzooght was /
 nu valter nieuwo bloedt op / sy be-
 spouwen ende slaen hem van
 nieuwo; hoe moet dit aensicht
 ontstelt zijn? Non est ei species ne-
 que decor. Isa. 53. O Hemelschen
 Vader is dit uwen Zoon! oft is
 hy hem ghelijck? isser oock eeni-
 ghe ghelijckenisse van mensch in
 hem? Aldus sit hy ghecroont ende
 mis-maecht met het riet inde
 handt / met een purpuren cleedt.
 Siet hoe sy al spottende haer
 knien booz hem buighen / ende al
 geckende hem aenbidden / segghen-
 de: Weest gegroet Coninck der lo-
 den.

den. Ende want hy in als soo verduldigh is / dat hy niet eens sijn aensicht af en keert van hun slaeghen ende spouwen / soo worden sy soo verwoedt / dat sy nemen het riet uyt sijn der handt / ende slaen hem op sijn hooft seer onghenadelijck / dat die doornen noch dieper in gaen / ende meuldo bloedt daer uyt persen. O Heere Jesu ! hoe kan u teer herte dit al verdraghen sonder beswijcken ? Maer hoe condt ghy / o hemelsche Vader ! toelaeten dat ulwen Sone alsoo veracht ende gepijnicht wordt : Hebdy niet beloofst door den Enghel Gabziel dat hy soude sitten in den Stoel van David sijnen vader / dat hy in het huys van Jacob regneren soude inder eeuwigheyt / ende dat sijn Rijke gheen eynde en soude nemen ? Is hy niet die door tijtel draeght Coninck der Coninghen / ende Heere der Heeren ? ende hoe laet ghy hem alsoo tot spot Coninck croonen / maer croonen met eene soo pijnelijcke croone / met soo vele versmaethe-

110 Den Bloedigen Bruydegom
den? Maer ick hoorze u antwoor-
den: Isai. 53. Propter scelus populi
percussit eum. Om de sonde mijns
volcks hebbe ick hem gheslaghen.
Mijne sonden hebben hem / dien
waerachtighen Coninck / ghe-
croont met doornen / die sonne der
recheveerdigheyt soo verduyfster
ende mismaecht ghemaecht datter
gheene schoonigheyt / jae gheene
ghedaente in hem en is / dat hy
gheacht is als eenen melaetschen.

Affectie ende verweckinghe van
den wille

Vierde deel der Meditatie.

We soude hem konnen
onthouden van weenen/
siende synen Saligh-
maker alsoo ghecroont/
mismaecht / bespoghen/
bespot / gestagen / ende ten eynde ter
doot verwesen? Maer sal ick niet
uyt al mijn binnenst versuchten? en
uyt alle mijn aderen ende leden ist
magelijck weenen / dat ick oorzaeck
ben van al dat hier gheschiet? dat
mijn herte van droefheyt versmel-
te

te ende geheel in tranen verkeere/
 dat ick mijnen God mijnen fchep-
 per mijnen Coninck met mijne
 groote sonden dus onghenadelijck
 gecroont hebbe. Alle dese doozne
 croonen t'samen geblochten / wat
 zijn't anders dan mijne sonde t'sa-
 men vergadert? Aldus hebbe ick
 seer onmenschelijck ghewont dat
 gebenedijdt hooft Christi Jezu / die
 ick immers weet dat mijnen Co-
 ninck is. Sijnen wille hebbe ick
 oock wel gheweten / maer die niet
 gehoorzaem gheweest / maer meer
 hem wederstaen / ende sijne ghe-
 boden besijden gestelt / die al maer
 ghegheben en waren tot mijnder
 salighejdt. Wat sal ick segghen
 o Heere! dat u bloedt come over
 my / niet tot wraecke / maer om
 my te supderen / om my te behou-
 den: niet meer sonde te doen / niet
 meer u soo veel spijs aen te doen /
 niet meer met mijn hooft oft ee-
 nighe andere leden te sondighen/
 niet meer u te croonen / niet meer
 tegghen u te rebelleren. Maer wat
 sal ick segghen / o Heere! vanden

upt=

upt-ganck utwer goetthepdt / dat
 ghy u alsoo laet vernederen ende
 verjmaden om mijne hoogh-moe-
 dighepdt te ghenesen? Om te ghe-
 nesen de wonden die de hoober-
 dighepdt aen desen uwe slave ver-
 oorsaecht heeft / soo verdraeght
 ghy datmen den spot houdt met
 uwe Conincklijcke jaer Godde-
 lijcke Majestept. Ende ghemerck
 dat mijne hooberdighepdt oor-
 saecke is van dese vercleppinghe
 uws persoons / ende dat mijne eer-
 gierighepdt u alsoo met doornen
 ghecroont heeft / ende dat mijn
 hooghmoedigh draghen u soo ver-
 nedert heeft datmen u vooz eenen
 scepter een riet inde handt heeft
 ghegheben : ben ick niet beschul-
 dight van alle dese oneere ende pij-
 nen die men u aendoet? Ick ben't
 inder waerhepdt / ick ben beschul-
 dight van misdaet tegen de God-
 delijcke ende Menschelijcke Maje-
 stept / van het crim laesae Majestatis,
 Want om te voldoen aen mijn
 hoogh ghe moet / ende aen mijne
 hooberdighepdt / inmen Godt

ende

ende Coninck / ick hebbe stoute-
lijck uwe wet overtreden / ende on-
versaeghdelijck mijn ziele schult-
baer ghemaect vande eeuwighe
verdoemenisse / doende de sonde
die ghy my hadt verboden / my
selfs met bypheydt des herten be-
ghedende tot die hoouerdigheden
ende ydelheden / vande welke ghy
my ghesocht hebt te verbieden
dooz soo sware uwe verdrukkin-
ghen / ende dooz soo bitter lijden.
Iae opstinaet ende wederstaenigh
mensch die ick ben gheweest / niet
tegenstaende alle uwe pijnen ende
sinerten / sonder acht te nemen op
de vernederinghe die ghy om mij-
nent wil hebt onderstaen / ick en
hebbe niet op-ghehouden van da-
ghelijcks op een nieuwo te doen de
selve sonden / die uwe beschaemt-
heden ende pijnen versoaerck
hebben. Soude-men wel konnen
binden ofte peysen dusdanighe
wozeetheydt oft ondancckbaerheyt;
als dese is / dat eenen worm der
aerden hem verheft ten coste van
den gheenen die God selfs is / dat de
creatuere

114 Den Bloedigen Bruydegom
creatuere haer verhooverdigh /
niet-teghenstaende dat sy wel weet /
dat haeren Schepper haer hoogh-
medigh herte betaeit met soo
veel versmaetheden / en dat het stof
der aerden / den mensch / wilt gesien
en geacht wesen / daer sijnen Godt
om sijn hooverdighheids wille is
veracht / versmaedt / ende upt ver-
smadenisse met doornen ghecroont.
Sult ghy wel voort-aen de coura-
gie ende den moedt hebben van u
hoofst op te heffen / o woorn der aer-
den ! om te begheeren ghe-eert te
wesen / oft om de glozie te soecken
door staten / officien / cleederen / oft
ander sijn ; als ghy uwen God siet
in sodanige gesteltenisse ? Indien
ghy noch bestaet sulchs te doen /
ghelooft dat ghy zijt den onghel-
uckighsten ende onghedoelijcksten
sondaer die men binde mach. Doet
ter contrarien en heel anders / laet
hooverdighheid / schout ijdelheit /
versmaedt de eere des werelds /
naer het exempel uws Saligh-
makers / die hem alsoo laet han-
delen / om u dese lesse wel te leeren.

In

verwelen. 7. statie. 3. Myft. 115

In het selve hof Pilati,
3. Myfterie. **ECCĒ HOMO.**

Den onnoofelen Salighmaker heel
doorwont, ghecroont met doornen,
draeghende op zijn schoulers een
spottelijc purperen cleet, in zijn hant
eenen rieten scepter, wort dē volcke
vertoont door Pilatus, segghende
ECCĒ HOMO, en daer nae verwelen
en ghelevert tot de doot des Cruys.

GHE-

G H E B E D T.

Alder-soetsten Saligh-maet-
 Aker onser zielen / wiens goet-
 hepdt soo groot is gheboest / dat
 ghy u niet ghenoeghende met de
 wonden ende verscheuringhe uws
 heylighs lichaems veroorzaecht
 dooz soo veel wreede slaghen / hebt
 noch willen ghecroont met die
 doozne croone / becleedt met pur-
 pere / hebbende het riedt in de
 handt / met groote beschaemt-
 hepdt vertoont worden aen het
 volck ; het welck booz alle die wel-
 daden van u ontfanghen u begheert
 heeft om ghecrupst te worden / roe-
 pende met eysschelijck ghetier /
 Crupst hem / Crupst hem / soo dat
 Pilatus u verwesen heeft om nae
 de begheerte van die ondancbba-
 righe Joden ghedoodt te worden.
 Ick bidde u ootmoedelijck dooz
 die aldermeeste benauthent ende
 wee-dom die uwe bedruckte natu-
 re behoelde in alle dese sware op-
 vallen / dat u beliebe my ende al u
 Christen

Christen

Christen volck door uwe gratie
af te nemen alle ondancckaerheyt/
ende te maecten dat wy uwe wel-
daden ende u lijden niet en vergel-
den niet nieuwe sonden/ die u meer
smerten dan uwe wonden/ maer
dat wy hoort-aen ons leven over-
brenghen in dancckaerheyt/ over
soo menighbuldighe uwe berm-
hertigheden ons betoesen sonder
eenighe onse verdiensten/ ende dat
wy aldus van nu af beginnen u
te loben/ ende hier naemaels met
alle Heplighen in alle eeuwen der
eeuwen. Amen.

MEDITATIE.

Bereydinghe.

Eerste deel der Meditatie.

MEn soude moeten / o mijn
ziele ! harder wesen dan
steen / ende ongenadiger dan eeni-
ghe wreede ghedierten / om niet
beroert te worden met medelij-
den / verstaende het droef ver-
toogh datmen gaet doen van
den persoon van uwen Saligh-
maecker/ die ghy coets sult sien in't

Rech-

118 Den Bloed. Bruyd. vertoont.
Rechters-huys van Pilatus in
sulcke ghesteltemisse dat niet licht
en sal wesen hem te kennen.
Schickt u dan / om u weerdelijck
voor hem te stellen / ende met be-
quaem ghebedt hem by te blijven /
ende indien ghy soo hart zijt / dat
ghy niet beweeght en wordt tot
medelijden door soo droef een aen-
sien vanden gheenen die u behoort
aldermeest te beweghen. Stelt u
ten minsten om deelachtigh te
worden van een deel van sijn smer-
ten ende pijnen / ober-bzenghende
den tijdt van dit ghebedt in dor-
heydt ende droogheydt ; immers
naer den liefften wille Godts / die
ghy alleen in u meeninghe moet
hebben om wel te bidden / soo ghy
gheleert zijt inde bereydinghe voor
de eerste Meditatie. fol. 4.

HISTORIE.

Tweede deel der Meditatie.

NMer dat die vanden Chri-
sti hem onghenadelijck ghe-
gheeffelt / ghecroont / gheslaghen /
ende bespot hadden / ende teghen
hem

hem upt-ghefpooghen hadden alle
hare fenijnighe booshepdt / soo en
was nochtans haere hittighe
gramfchap niet vercoelt / ende
haren bloedighen dozft was noch
onberfaedt. Ten was henlieden
niet ghenoech / dat sy den Zone
Godts soo schandelijck bespot
ende verfmaedt hadden dooz ghe-
hele die fchare die binnen was :
maer sy hebben hem noch buyten
ghelepd dooz al dat volck / dat
binnen 't huys niet en was ko-
men om het Paesch-lam te mo-
ghen eten. Want Pilatus was een
Heydensch mensch / in wiens huys
niet en vermochten te comen die
het Paesch-lam fouden eten. Pi-
latus heeft Jefum soo grouwe-
lijck ghehandelt zijnde / ghestelt
dooz die verwoede fchare / seggen-
de: Siet ick brenge hem u hier buy-
ten. Ende wederom: Ecce homo.
Siet den mensch. Maer de onghen-
adighe Joden en hebben hun
versteent herte niet laeten bewe-
ghen / maer zijn in meerde nij-
dighepdt ontfeken gheweest / soo
dat

dat sy met wreeder moede hebben gheroepen Cruyft hem, Cruyft hem. Wy en willen gheen excuse meer hoozen / want hy is de dootd schuldigh. Als dan Pilatus sagh dat het niet en hielp wat hy dede om Christum te verlossen; maer dat die Joden quader ende verwoeder wierden / soo heeft hy syn handen ghewasschen vooz dat volck segghende: Ick ben onschuldigh van het bloedt van desen rechtveerdigē. Doen riepen sy met eysschelijcken ghelupde: Sijn Bloedt come op ons, ende op ons kinderen. Ten eynden heeft Pilatus die sententie des doodts ober Christum gegeven / ende hy heeft hem ghelevert inde handen der Joden / dat sy hem crupcen ende dooden souden nae haren wille.

Consideratie.

Derde deel vande Meditatie:

MAjn ziele / die verstaen hebt het verhael van dese droevige Historie / wat dunckt u hoedanigh moeste wesen de ghesteltenisse

steltenisse van uwen lieben Sa-
 lich-maker / als hy naer die bloe-
 dighe geesselinghe (dooz de welke
 gheheel sijn Lichaem verscheurt
 was) sijn hooft ghecroont zijnde
 met scherpe doornen / sijn aenschijn
 bedeckt met bloedt / spousel / ende
 andere onreynigheden / hebbende
 dooz schepter een riet in sijn handt /
 op sijn schouderg een verwozpen
 ende spottelijck purpuren cleedt /
 met bloedighe wonden / met ghe-
 quetst ledelens / met een grou-
 welijck mismaeckt lichaem / be-
 vende van koude / sijpende van
 bloede / is upt-gheleydt gheweest
 van Pilatus dooz het volck om
 het selve tot medelijden te bewe-
 gen : Pilatus hadde wel reden om
 sulchs te verhoppen / want uwen
 lieben Brudegom was soo dooz-
 wont ende mis-maeckt dooz so
 veel harde slaghen ende quetsuren /
 dat den Prophete Isaias hem
 siende inden gheest der prophetien
 in sulcke ghesteltenisse / ende wil-
 lende hem aen andere beschrijven /
 schijnt te bzeesen dan niemant

F

hem

hem en sal willen gelooben. Want
hy begint sijn 53. Capittel in dese
maniere: Wie heeft, of wie sal ge-
looven onsen gehoor, dat is't ge-
ne ick ende ander Propheten ghe-
hoort ofte verstaen hebben van den
heylighen Gheest? ende wien is
den erm des Heeren veropenbaert?
Want u te verclaren hoe ick hem
ghesien hebbe / het is by-na onmo-
ghelijck. Wy hebben hem ghesien,
ende hy en hadde gheen aenschou-
wen, om dat hy soo ver-andert
was: Vidimus eum & non erat as-
pectus. Wy hebben hem ghesien
soo mismaecht / soo verclemt ende
bernedert / dat ghy hem soude ghe-
houden hebben door den alder-
verwozpensten der menschen: een
mensch niet alleen vol smerten /
maer een mensch die anders niet
dan smerte ende pijn gheworden
was: Virum dolorum, wiens aen-
schijn soo becladt was met alle
onreynigheyt / dat het niet en
scheen het aenschijn van eenen
mensch te wesen: Quali abscondi-
tus est vultus eius: ende om met een
woordt

ende verwesen. 7. statie. 3. Myst. 123

woozdt te segghen / soo verandert
van ghedante / datmen hem soude
moghen ge-oordeelt hebben eenen
d' aldermeesten quaet-do ender van
Godt ghestraft tot exempel van
andere / oft wel eenen melaetschen ;
leprosum & percussum à Deo. Pila-
tus dan siende utwen Heere in sulc-
ke allendighe ghesteltenisse / meynt
reden ghenoech te hebben om de
Joden te beweeghen tot bermher-
tigheyt / daerom ist dat hy hem
aldus ghestelt zijnde verdoont / seg-
ghende : Siet den mensch. Ecce ho-
mo. Al oft hy wilde segghen ; laet
emmers utwen bloedighen doost
nu gheblust zijn / weest nu ver-
saedt / houdt op van dit onnoosel
bloedt te verbolghen. Ich hebbe
teghen recht ende redene / teghen
mijne herte ende kennisse / desen
onnoselen mensch soo swaerlijck
ghecastijdt / dat hy gheen mensch
meer en ghelijckt / om dat ich utwe
berwoede gramtschap paeyen sou-
de. Daerom weest nu te breden /
weest ghenadigh. Weest ghedach-
tigh dat hy een mensch is / al is

hy nu onmenschelijck getracteert.
 hebt ghy hem versmaedt om dat
 hy seyde Coninck te wesen / ont-
 fanght hem nu in ghenade die
 armste en verwozpenste mensch /
 die leven mach.

Maer o barmhertighen Heere /
 daer en is gheene barmhertigh-
 hepdt vooz u / die versteende Joden
 eysschen ter doodt / ende tot de
 doodt van het Cruyce. Pilatus
 wascht sijn handen / segghende :
 Ick ben onschuldich van dit on-
 nooselbloedt. Maer sy gaen eben-
 wel voozts in hare quade begeer-
 te / wenschende liever de wzaecke
 oder hun selven ende hun kinde-
 ren / dan u te laten gaen / mijnen
 Salighmaker. Och hoe gaet dit
 Christo in't herte! Mach hy niet
 wel segghen: Mijn volck' wat heb
 ick u ghedaen, oft waer- in heb ick
 u bedroeft? Ick hebbe u soo va-
 derlijck bewaert ende gheboedt /
 ende verbult van alle goede / ende
 nu wilt ghy my cruycen ende
 dooden.

Maer Pilate / ist oock ghenoech

dat

dat ghy u handen ghewasschen
 hebt? dat ghy de sententie des
 doots over Christum gheeft/ende
 levert hem in de handen der Jo-
 den dat sy hem crupcen ende doo-
 den souden na haren wille? On-
 rechtbeerdigh oordeel! O ongh-
 nadigh vromisse! O boosen rech-
 ter! coets re. voren en bondt ghy
 gheen saeckie in hem / ende nu ver-
 wijst ghy hem ter doot. Ter-
 stondt tussghde ghy dat hy recht-
 beerdich was / ende nu verdoemt
 ghy hem ter doot des Cruys:
 ghy bekende dat die Joden had-
 den hem door haet ende niet ghe-
 levert / ende dat hy van alle schult
 onnoosel was / ende nu levert ghy
 hem in die handen van sijn vran-
 den / ende tot haren boosen wille.
 Och wat sullense doen! u consenc
 hebbende / die soo veel gebaen heb-
 ben sonder oorlof? Hoe sullen sy nu
 haec gramschap wyt-stozten / die
 sy soo lange in't herte ghedraghen
 hebben? Alle die quaetheydt die
 sy overdocht hebben / sullen sy in
 hem volbrengnen / die alder-pijn-

126 Den Bloed. Bruyd. verthoont.
lyckste / schandelyckste / bitterste /
smaedelyckste doot sullen sy hem
aen-doen / want hy is tot haren
wille ghelebert.

Affectie.

Vierde deel der Meditatie.

A Enghesien dat uwen verlosser
u soo bemint heeft / o mijn
ziele ! dat hy om u sijne liefde te
betooghen / gheen deel van sijn
lichaem ende ziele ghespaert en
heeft / oft 'ten is al ghesteit ghe-
weest in uiterste perisse ende pijn
om uwen wille ? wat en zijt ghy
niet schuldigh hem weder te
gheben tot vergeldinghe ende be-
kentenisse ? Siet ghy niet het
bloedt vloeyen wt ghesheel sijn
lichaem / het welck maer een won-
de gheworden is om u te ghenesen ?
sijn hoost druypt oock bloedt van
alle syden / sijn ooren zijn vol van
het eysschelyck roepen van sijn
vanden; Cruyst hem , Cruyst hem
ende sijn ooghen vol van tranen
moeten sien dat volck / 't welck hy
soo bemint hadde / teene-mael ont-
steken

steken om sijn doot te begheeren
 ende te verhoorden. O mijn ziele
 aenmerckit eens wel in wat groo-
 te bangigheyt ende benaetheyt
 moeste als doen wesen het minne-
 lijck herte utos heminden! welc-
 hen naer soo veel weldaden aen dit
 volck beuosen / niet eenen mensch
 en bindt die hem soude vertroo-
 sten / maer banden meesten tot den
 minsten / elck pijnicht ende ver-
 ducht hem. Want siet / van d'een
 syde Pilatus die hem ter doot
 verwijst / van d'ander syde de heu-
 len die hem houden ghecoort ende
 gebonden boort een volck / 'twelck
 tiert ende roept datmen hem creu-
 cen soude. Ende dit is noch al
 bupten hem / want aengaende sijn
 nen persoon / hy siet hem selven den
 allendighsten ende catighisten
 die leeft / obergoten met wonden /
 seeren / ende beschaeintheyt / een
 verbijt der menschen / ende ver-
 woopinghe des volcks geworden /
 ende 'tgene hem noch aldermeest
 beswaert / is / dat al de ghene die
 hy siet / in de plaetse van hunc

128 Den Bloed. Bruyd. vertoont
salighejdt te soecken / dooz de ver-
diensten sijns lijdens / dat sy ter
contrarien vermeerderen hunne
verdoemenisse. Maer niet-gegen-
staende al dat / niet en can hem
woederhouden van te verbolghen
het werck uwer salighejdt / we-
ghende boven al uwe verloffinghe.
Ende sult ghy soo ondanckbaer
ende soo onghetrouw wesen / o
mijn ziele ! dat ghy hem sult ver-
laten om te voldoen aen uwe hoo-
beerdighejdt / aen uwe sinnelijck-
hejdt / aen uwe quade lusten ? Sal
u herte wel soo onbekentsaem we-
sen / dat ghy sult comen segghen
met de bloedt-gierighe Joden / wy
en hebben gheenen anderen Co-
ninck dan Cesar ofte den Keeser /
wy en willen Jesum Christum
niet hebben vooz onsen Coninck ?
Neen / neen mijn ziele / en zijt soo
dwaeg niet. Die wilt kieser Cesar
ofte de wereldt om die te dienen /
ghy sult mijnen Coninck wesen /
o Christe Jesu ! u aen-bidde ick /
ende roepe tot alle creaturen om
met my u te bekennen / ende u alle

eere

eere aen te doen vooz alle dese ver-
 maedtheden. **O** begheere ick te
 dienen / onder uwe gheboden te
 staen / u in als te volghen / dooz
 wat wegh u belieft mi te leyden.
Ghy sult voort-aen mijnen Co-
 ninck wesen / ende niemant an-
 ders / u draghe ick op / mijn ziele /
 mijn lichaem / al dat ick hebbe /
 ende al dat mi aen gaet / dat het
 al wese t'uwen dienste.

Oppersten Coninck! o Rech-
 ter van levende ende van dooden!
 het onrechtveerdigh oordeel van
 Pilatus die u verwesen ende ghe-
 lebert heeft om ghecrupst te wesen
 hadde ick verdient / maer als't u
 immers belieft heeft dit oordeel
 t'onderstaen om mijnent wille /
 gheeft mi soo te leven / soo uwe
 Conincklijcke Mastepdt te die-
 nen / dat ick het oordeel vande eeu-
 wighe verdoemenisse magh ent-
 gaen / dat ghy rechtveerdelijck
 een sult uyt-spreken teghen den
 gheene die uwe goetheydt hier niet
 waer en nemen. Gheeft oock sulck
 leven aen mijn vrienden ende mij-

130 Den Bloedigen Bruydegom
nen naesten / bysonderlijck bidde
ick vooz de ghene daer ick meest
schuldich ben vooz te bidden. Ick
wille oock luttel achten de oordee-
len vande menschen / als ghy soo
qualijch ge-oordeelt zijt gheweest.
Alleene vart uwe oordeelen ben ick
bebreest / maer werckt soo in my
ulven Goddelijcken wille / dat ick
de selve niet te vreesen en hebbe /
maer met betrouwen een goet
vonnisse mach verwachten.

D E N W E C H .

CHristus is uyt het Paleys van
Pilatus voort-gheleydt geweest
ter plaetsen des Cruys-draginghe.
lanckx eenen ganck van 26. treden

*Hier beghint den Bloedighen wegh
anders genoemt. VIA DOLOROSA, die
onsen BLOEDIGEN BRUYDEGOM ge-
laden met sijn Cruys, met bloedige voe-
ren begaen heeft, verdragende om onsent
wille d'aldermeeste pijn ende schande*

DE